

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolično pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5:50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1:90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6:50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2:30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“.

„Časopisje je krivo“.

Ljubljanski knezoškof je ne dolgo tega potoval po ribniškem in kočevskem okraju. Na tem potovanju se je marsikaj primerilo, kar bi zaslužilo, da se natančno popiše in obrazloži. Tu nimamo v mislih prizora, kako je škof, spremljan po dekanu in županu, korakal na čelu bakljenoscev po ribniškem trgu, dasi nas spominja ta prizor prav živo na procesijo, ki se je vršila na pustni torek v oni isti Ribnici. V mislih imamo resnejše, a toliko važnejše pogovore, ki jih je imel škof v dveh občinah kočevskega okraja z dotičnima županoma. Župana sta škofu obrazložila neke želje, in v dotični debati je padla tudi beseda: Saj mi tudi lahko izstopimo iz katoliške cerkve.

Ta dogodba v zvezi z nekaterimi drugimi pojavi ljudske nezadovoljnosti so dale škofu povod, da je na istem potovanju vzpričo nekaterih mož naprednega mišljenja vzkliknil: Časopisje je vsega krivo; „Slov. Narod“ in „Rodoljub“ sta ljudstvo spuntala.

Premilostni gospod knezoškof — ne bodite otročji! Škofova pavšalna obdolžitev je naravnost smešna in le priča, da naš višji dušni pastir še danes nima prav nič vpogleda v dejanske razmere v deželi.

Časopisje je vsega krivo! Škof pač misli, da zamore časopisje na umeten način ustvariti velikansko gibanje, provzročiti pravo duševno revolucijo, tudi ako ni za to pogojev! To mnenje je popolnoma napačno. Ako bi bilo ljudstvo z življenjem in delovanjem duhovščine zadovoljno, ako bi ne imelo vzrokov nezadovoljnosti, potem vse časopisje na svetu ne more provzročiti proti duhovščini naperjenega gibanja.

Na umeten način se take evolucije ne dajo ustvariti. Tudi pri nas ni mogočno protiklerikalno gibanje nastalo na umeten način. Časopisje ni tega gibanja ustvarilo in zaneslo v narod. Nastalo je gibanje v narodu samem in šele potem našlo odmeva v časopisju.

Naj škof le malo nepristransko povdari, kaj je vse zakrivila njegova duhovščina v zadnjih 15 letih, kako je ta duhovščina v cerkvi in zunaj cerkve divjala, kako je terorizirala ljudstvo, kako neusmiljeno in kako hudobno je preganjala vsacega, kdor se ji ni uklonil, kako je cele stanove proglašala za sleparske, kako je oznanjala, da je vsak liberal goljuf in lopov, kako je delala na uničenje posameznih eksistenc zlasti obrtnikov in trgovcev, in koliko rodbin je iz političnega sovraštva spravila ob kruh in na beraško palico, na kako satansko rafiniran način je škofova stranka z žindro moralno in nemoralno hotela uničiti neljubo ji osebo in z njo cvetočo in blagoslovljeno delujočo kmetijsko družbo.

Pa ne samo to. Kaj je ta stranka in kaj so ti duhovniki še drugega počenjali! Kako je ta stranka najnevednejše ljudi priporočala kot tiste, ki popeljejo ljudstvo nazaj h Kristusu kralju, kako so ti ljudje ljudstvo odirali in na vseh koncih in krajih varali in plenili, kako so ti ljudje vse profanirali, kar je vernemu človeku svetega, kako pohujšanje so delali ti ljudje sploh, to se ne da popisati.

Duhovniške stranke „vojska za vero“ se je vodila in se vodi na tak način, da mora tudi najmiroljubnejšega človeka razjariti in ga navditi s sveto jezo. Še biča vaje pes bi se uprl gospodarju, ki bi tako ravnal, kakor ravna škofova stranka z ljudstvom, in zato je čisto naravno, da je tudi

v našem narodu nastalo mogočno protiklerikalno gibanje.

Časopisje tega gibanja ni provzročilo, pač pa je ljudstvu priskočilo na pomoč.

Škof je torej v veliki načelni zmoti, ako trdi, da je časopisje vsega krivo. Ko bi bilo časopisje v nasprotju s čutili in z mišljenjem naroda, bi mu bilo pač hitro konec. Tako pa se ljudstvo vedno odločnejše oklepa naprednega časopisja vzlic vsem prepovedim, vzlic vsemu hujskanju s prižnic in vzlic vsemu terorizmu v spovednicah, ker vidi v tem časopisju svojega prijatelja, svojega branitelja.

Tako je, milostni gospod knezoškof, in nič drugače. Odstranite vzroke ljudske nevolje zoper svojo duhovščino in proti klerikalnemu gibanju bo kmalu konec, sicer pa bo le raslo in raslo, dokler ne pride do katastrofe.

V Ljubljani, 31. julija.

Nemci proti Čehom.

Kjer imajo Nemci večino in vladajo v rokah, tam so napram drugim narodnostim brezobzirni, krivični do skrajnosti in brutalni, kjer so pa v manjšini, kriče za vsako malenkost, da so zatirani ter kličejo nebo in peklo na pomoč proti večini. Na Dunaju je uradno dognano 102.000 Čehov, a Nemci jim ne dovolijo niti ene češke ljudske šole in seveda še manj kako češko srednjo šolo! Nižjeavstrijski dež. zbor je sprejel celo predloga dr. Koliska in Hoferja, ki dela Čeha na Nižje Avstrijskem v narodnostnem oziru brezpravne. Tako postopajo Nemci, kadar tvorijo večino! V Pragi pa tvorijo Nemci manjšino. Štejejo namreč z židi vred le 16.000 duš. Ti Nemci pa imajo na razpolago 6 ljudskih šol, dve mešč. šoli, 5 realk, troje gimnazij, univerzo in tehniko ter še več učnih zavodov. A vzlic temu kriče Nemci vedno, da so v Pragi zatirani, da jim delajo Čehi krivico, in da se mora zategadelj Češka razdeliti na dva dela, da bodo mogli imeti Nemci docela svoje središče. Te dni se je vršil v dunajskem Prateru velik šod dunajskih Čehov proti zakonu Kolisko-Hofer. Razni govorniki so dokazovali, da je v nižjeavstrijskem dež. zboru sprejeti zakon proti § 19. drž. o. z. in da ga vlada ne more pred-

ložiti cesarju v sankcijo. S pedagoškega stališča je zakon barbarski, s človeškega pa najbrutalnejši čin proti otrokom. Zakon Kolisko-Hofer je izrodek najsurovejšega šovinizma, kakoršen je v skupnem središču mnogojezične Avstrije naravnost nečuten. Ako bo potrjen ta zakon, ki ima namen Čeha siloma germanizirati ter jim vzeti vse narodnostne pravice na Dunaju in na Nižje Avstrijskem sploh, potem bodo vsi Čehi in pokazali vladi energično svoje zobe. S Čehi pa bodo vsi avstrijski Slovani. Naša vlada ima obzire le do Nemcev in sicer radi Velikonemcev, a kaj ima država od te obzirnosti do Velike Nemčije, kaže novi carinski tarif!

Nemški ali stavbni minister, to je sedaj vprašanje, ki pa vznemirja le nemško časopisje, ki je seveda nesložno tudi v tej točki. „Information“ ne verjame, da bi Koerber resno nameraval poklicati v svoj kabinet „nemškega“ ministra, kajti razen dveh (češkega in poljskega) ministrov so itak že sedaj vsi nemški ter bi postala potem mašinarija le še kompliciranejša. Nemški minister bi imel smisel le takrat, ko bi stala za njim močna stranka ali če bi bil mož posebnega vpliva, ki bi znal Nemce voditi. Ali katera nemška stranka bi stala sedaj za takim ministrom? In kje naj vzamejo Nemci vevplivnega politika. Lorbeerju, Wurmbu, Derschatti se vendar ne bodo dali voditi!? Nemci so danes brez glave. „Information“ pa priporoča, naj bi se osnovalo posebno ministrstvo za javne stavbe in javna dela. To bi bilo administrativne koristi. Nemški minister pa bi bil le peto kolo, katero bi kmalu sovražili vse stranke.

Dunajski in budapeštanski magistrat imata sedaj prav smešno malenkostno vojno med seboj. Dunajski magistrat piše namreč v svojih dopisih na budapeštanski magistrat vedno „Ofen-Pest“, budapeštanski pa zahteva, da se piše le „Budapest“ ter je vrnil vse akte zopet na Dunaj. Nato je dunajski magistrat izpremenil svoje naslove v „Budapest“, v aktih pa je ostal pri imenu „Ofen Pest“. A budapeštanski magistrat tudi s tem ni zadovoljen, nego je poslal vse akte retour. Dunajski magi-

njegovega romana me nikakor ne vznemirja, ker je drugega dovolj, kar me navdušuje. Tudi največje neverjetnosti se rade odpuščajo, ako niso banalne. Tolstojeva Maslova je opisana tako bleščeča, da vsakega gotovo bolj omami, kakor pa jetična nedolžnost junakinje Malograjskega. Še vedno trdim, da je pripovedovalnega talenta pisatelja „Iz viharja v zavetje“ stokrat škoda. Njegova Režika je skrajno navadna; ako se odluči le nekaj vrhne politure, ostane jako vsakdanje okostje. Ako je hotel pisatelj slikati izvanredne ljudi, zbrati bi si bil moral druge originale, s temi osebami pa, katere je imel za model, bi bil pa moral in mogel eksperimentirati le na jako realni podlagi, z jako treznim očesom.

Malograjski ne riše niti jednega znamenitega mileua, ako odračunamo oni lični opis prve Režikine ljubezni. — Rada priznavam, da je moral imeti gospod Malograjski pri pisanju svojega romana raznih, — morda tudi stanovskih — obzir, ali to ga vendar še ne opravičuje, da postrže svojemu talentu tako neusmiljeno vsako originalnost, — takih preganjanj nedolžnosti namreč, kakor je njegova Režika, se dobi akoro v vsakem kolporteur romanu.

LISTEK.

Kritika in svetovna literatura pri nas.

„O je!“ bo vzdihnil kak dober poznavalec našega občinstva, „svetovna literatura pri nas, ko š svoje ne poznamo!“ In naši založniki in knjigotržci bodo žalostno pritrjevali, kajti fakture v njihovih trgovskih knjigah so nam kaj žalostno izpričevalo. Koliko svetovne literature pa pozna naša inteligenca, vprašam, koliko? Tolstega pa Zola, in mogoče še Ibsena, kako Hauptmannovo dramo, pa kak Sudermanov roman in pri kraji smo. Mnogo še teh ne pozna — ali pa jih neče poznati. O Tolstem na pr. se pri nas govori le v toliko, v kolikor se ne žali občepripranih avtoritet, države in cerkve in naroda, o vseh njegovih revolucionarnih idejah se lepo molči. Svojega osebnega mnenja ne sme imeti nihče, vsak kritičar mora citirati izrek popularnih avtoritet, da podkrepi svoje misli, drugače mu nihče ne veruje ničesar. Čas bi bil, da se jedenkrat v naši inteligenci probudi nekaj več zanimanja za literaturo. Sienkiewicz

„Quo vadis“, Zolove „štiri evangelije“ in nekaj romanov Tolstega se smatra pri nas zadostno poznanje tujih literatur. V krogih mlajšega, posebno ženskega sveta pač cirkulira še kaka druga knjiga, ali navadno so vse onega znanega značaja nemških „družinskih“ romanov; starejši ljudje pa smatrajo čitanje sploh za nepotrebno potratno časa, in le kako posebno slovito ime najde milost pred njihovimi očmi. In tudi te „ime-nitnosti“ pridejo k nam šele, ko so obromale ves ostali svet. Zola n. pr. je bil za časa svoje največje slave pri nas nepoznana eksotična prikazen, in ko ga je Govékar z velikim pogumom uvedel na naše literarno pozorišče, bil je dolgo časa pravo strašilo vsem našim pridnim otrokom zagrizenega konservatizma. Zdaj, ko se je zunaj v svetu njegova zvezda že precej obrabila, ko ga smatrajo literati le še za pridnega „romano-fabrikanta“, ki je svojo nalogo že izvršil, — če tudi sijajno ali vendar že izvršil, zdaj se mu klanjamo tudi pri nas in vsaka njegova knjiga, ki tehta vsaj par kil, napravi pri nas trušč občudovanja. Njegova „Plodnost“ se povzdiguje v deveta nebesa. Tendence je lahko hvalevredna in za Francozko naravnost zveličavna, ali to mi ven-

dar še ne prepoveduje misliti, da bi bil Zola lahko svojo tendenco spravil tudi v nekoliko manjšem kalibru v svet in ne na tako strašno pretiran in neverjeten način, kakor je to storil. Ali ne, — on je avtoriteta!

Avtoritete so mi bile od nekaj nekaj strašnega, zakaj ime avtoritete te ubije tako radikalno, da niti cikniti več ne moreš. — Gospod Malograjski je zadnjič tožil, da bi bilo lepše in bolj pri nas, ako bi bilo „še več samostojne sodbe, nego je je“, a ravno on sam se sklicuje na avtoritete. Moj Bog! še vedno sem prepričana, da vsa lepa tendenca romana „Iz viharja v zavetje“ še nikakor ne opravičuje, da nam gospod pisatelj celih tri strani dolgo pripoveduje „lepo zaokroženo“ same neverjetnosti in pretiravanja. Zolove „Plodnosti“ v celoti nikakor ne smatram dovršenim delom, ali Zola slika v svojih stranskih osebah in junakih marsikaj, kar je vredno, da se napiše. Ona strašna beda v pariških predmetjih in oni grozni velikomestni zločini so narisani naravnost grandiozno. Seveda se ne sme pozabiti, da piše Zola o Parizu in ne o kaki beli Ljubljani, kjer bi bilo kaj takega absurdno. In Tolstoj! Neverjetnosti

strat pač hoče nemško ime Budapešti tudi oficijalno vsiliti, toda Madjari se nočejo vdati, zato se ta besedna vojna nadaljuje. Glavni mesti države sta torej radi črk v hudem sovraštvu. Pač smešno!

Monarhističen komplot na Francoskem.

Londonska „Pall-Mall-Gazette“ poroča, da so se bonapartisti, orleanisti, nacionalisti in druge monarhistične stranke združile, da napravijo princa Louisa Napoleona, popularnega častnika v ruski armadi, bodočim francoskim cesarjem z imenom Napoleon V. Baje imajo monarhisti ogromne svote v ta namen. Dne 15. sept. postane Louis Napoleon ruski general in takrat se začne z agitacijo, ki naj med narodom doseže navdušenje za novega cesarja. Ta vest je pač sila romantična!

Dopisi.

S Krke, 29. julija. Po volitvi občinskega odbora je klerikalna stranka trepetala strahu, češ, kaj bo, če se volitve razveljavijo, ves naš trud bo zastonj. Dobro so vedeli, da, če se volitev razveljavi, pri drugi volitvi gotovo propadejo. Zlasti župnik je bil v silnih skrbih; kuharica je vedno govorila okrog, da pojde župnik v pokoj; tudi se je čulo, da v tem času s kuharico nista živela v „krščanski“ ljubezni. Ko pa je bila volitev potrjena, je zavladalo veselje v Izraelu! Župnik je v nedeljo dne 21. t. m. od samega „svetega“ veselja in navdušenosti priložil v cerkvi med bogoslužjem nekemu trgovcu tako krepko zausnico, da se bode moral zagovarjati pred sodiščem in prestatu kazni, katere ga ne bo rešil niti Šusteršičev sv. duh. In neko klerikalno babiše, pijano od veselja, je napisalo v 165. št. „Slovenca“ precejšnjo kopico budalostij, češ, „tuš, hudič, streljaj, sanctus je!“ Najprvo speva hvalospev županu, češ, naj ostane vedno v klerikalnem taboru — zveste vdan župniku in njegovi kuharici. Pa zato naj bode gospodine dopisunče le potolaženo, kajti župan ostane, kar je bil, brez njegovega sveta in prošnje. Zatem pa jame predstavljati svetu nekaj naših mož, ki so največji trn v peti vsem klerikalnim klečeplazcem. Pri tem tudi nekoliko odgovarja „Slov. Narodu“ v 138. št. t. l. In takih oslarij gotovo še ni slišal svet, kakor jih predbaciva to babiše našim možem. Kajti od nobenega ne ve nič slabega, dobro ve, da so vsi poštenj, da ni še eden izmed njih prestopil kak paragraf kazenskega zakonika, v čemur jih naš župnik povsem nadkriljuje. Kaj ne, ko bi naši liberalci ne hodili v cerkev k službi božji, potem bi jih kazali svetu s prstom, češ, pogledite jih, saj nimajo nobene vere. Pa nič se ne bojte zato! Sv. vera je globoko vkoreninjena v naših srcih; vse klerikalne barabe je ne strgajo iz naših src. Toda vedite, vere, kakor jo je učil naš Izveličar, ne pa, kakor jo učite vi, ki ste, kakor nekdanji pismarji in farizeji, prelevili naše cerkve v judovske sinagoge, in delate v njih, kakor so delali oni, kojim je zapretil naš Gospod: „Quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum.“ Kdo, vprašam vas, kdo bo pa še hodil v cerkev,

Njegova ostala izvajanja v „protikritiki“ podpisujem vse in z menoj menda vsak razsoden človek pri nas, strinjam se z njim, da za nas prevodi niso, ker razume vsak inteligentnik vsaj eden tuj jezik, n. pr. nemški. Nemci pa imajo izvrstne prevode malone vseh svetovskih literatur, osobito pa ruske. Tako ceno, kakor je Reklamova biblioteka, ne bodo mogli naši prevodi nikdar biti, če se pa že prevaja, naj se prevajajo popolnoma nove in pri nas neznane stvari. Prevode, katere imamo, dobimo potem, ko smo jih že pred par leti čitali drugje.

Kar bi priporočala, je le, da se mi Slovenci sploh nekoliko bolj seznanimo s svetovno literaturo. Pri nas izda najinteligentnejša hiša komaj po 10—20 glid. na leto za knjige. Tu na Češkem poznamo družine, ki niso bogisgavedikake premožne, ki imajo po 4—500 glid. računa na leto pri svojem knjižarju. Prevodi v Češki so ravno tako bogati, kakor v Nemčiji. Vse boljše pisce imajo prevedene, iz francoske, ruske, italijanske in škandinavske literature, pa tudi iz nemške. Tu se prevodi izplačajo, ker izidejo, dokler je stvar še aktualna, in ker jih sploh vse rado kupuje in čita. „Zvon“ naj bi prinašal kratka izvestja iz tujih lite-

poslušati vaše kričanje z leco o liberalizmu in brezverstvu, in po vrhu sprejemal težke župnikove vdarce in preganjanja sem pa tja po cerkvi?! Sicer so pa nam dobro znane vse klerikalne pobožnosti in sredstva, ki jih vporabljajo za to. Voli klerikalce, poslušaj župnika in njegovo kuharico, pa si pobožen in veren kristjan — na „pravem potu v nebesa“. In pri tem smeš delati, kar hočeš, smeš izostajati od službe božje, ob nedeljah opravljaj najtežja dela in ljubi vse ženske, vse jedno si dober in vnet kristjan. To hočemo dokazati! V nekaterih vaseh v naši župniji živé sami pristni klerikalci, in ako greš ob nedeljah po teh vaseh, vidiš, kako ti pobožni možakarji delajo navadna kmetiška dela, brez ozira na tretjo božjo zapoved. V cerkev tudi kaj neradi zahajajo. Čemu tudi? Saj kadar pride kaka volitev, bode zajahal kaplan svojo kobilico in dirjal po teh vaseh tudi ponoči in bodril ljudstvo: „Pojdite voliti, vera je v nevarnosti, ob vero nas hočejo djati!“ In naši klerikalci hite za kaplanom na volišče, v svesti si, da gredo v obrambo vere. Pa bodi dovolj o tem. Našega kaplana poskuša klerikalno dopisunče izmiti, češ, da je vedno v šoli, in da pončuje za spoved in obhajilo. To nas ne briga. Ampak to pa vemo, da, ko bi ga ne bili odkrili svetu, kako zanemarljiva javni šolski pouk, bi se bilo to še nadalje godilo. To je pa tudi gotovo, da ima s svojo kobilico več posla, ko vsi liberalci z bicikeljmi. In kaplan in dopisnik naj vesta, da so liberalci kupili bicikeljne za svoj denar. Čulo se pa je, da je bila kaplanu na smrtni postelji izročila neka postarna devica 200 K (ako hoče, jo povemo z imenom) in takrat nekako si je kupoval kaplan konja, z lece pa oznanil župljanom novo béro za oves in seno. To je pa menda dovolj resno za Vas, gospodine kaplan?! Kar se pa tiče gospoda poštarja, vemo, da Vas silno boče v oči, in da bi ga tudi ob službo radi spravili, ko bi le količkaj nepostavnega pri njemu zalotili. Toda vse vaše zanjke, ki mu jih nastavljate, so zastonj. Gospod poštar je v uradnih urah vedno v uradni sobi, in če katerikrat kam gre, za kar mu strašno zamerite, gre vselej po skončanih uradnih urah. Kar pa očitata „glavnemu dopisniku“, Vam povemo v obraz, da je bolj pošten, ko vsa sodrga devičarske družbe. Vemo, kaj mu mislite očitati; toda nikar ne delajte iz komarja kamel! Ali mu morete kaj nepostavnega očitati?! Imejte pamet, klerikalni revčki, in pometite pred svojim pragom! Kaplana pa vprašamo, kako je to, da je pred nekaj časom poročal v samotni zakotni cerkvi klerikalnega kapitalista, kaj si ni upal v župno cerkev zaradi tako čudnih intimnih razmer?! Vidite, koliko masla imate na glavi, nikar ne hodite na solnce, ampak bodite lepo tiho in se veselite svoje „slavne“ zmage, drugače Vam posvetimo še v drugi luči. Zakaj vedite, da vse vaše klerikalne komedije ne odklenkajo „liberalizmu na Krki!“

Iz Mozirja, 29. julija. V nedeljo so obiskali naš znano narodni kraj mili gostje iz sosedne Šaleške doline. Šoštanjske čitalnice članovi uporabili so lepi nedeljski popoldan, da so peš in z vozovi prihiteli čez

ratur, iz slovanskih, pa tudi iz nemške, italijanske in dr., da publika izve, kaj naj kupi, in ni navezana samo na slučaj, prevodi v nas pa naj bi se omejili. Čemu prevodov, ko je naša lastna literatura še tako slaba in šibka! Znanje svetovne literature je potrebno, ali če jo bomo orpali iz svojih lastnih prevodov, ostanemo cepci na veke. Niti za svojo literaturo nimamo denarja, in mesto da založnik vtakne denar v prevod, naj podpira rajše domače pisce.

In naposled bi bilo treba regulirati tudi pisateljske honorare. Vsak advokat dobi za najbolj šablonsko sestavo kake tožbe vsaj petkrat več, kakor pa pisatelj za jednako množstvo. V advokaturskih pisarnah zaračuna se za prepis strani od dvajset vrst 10—12 kr. „Ljubljanski Zvon“ pa plača za 40 tiskanih vrst 1 gold., kar pomenja toliko, da je prepis onih navadnih rubrumov, katerega spreten pisar v dobri pol uri napravi, enak duševnemu naporu, katerega pisatelj rabi, da napiše jedno „Zvonovo“ stran. In če se pomisli, da „Ljubljanski Zvon“ še sploh skoro najbolje plačuje, potem si vsak na prstih lahko izračuna, kako visoko se ceni pri nas pisateljsko delo.

Zofka Kveder.

Gorenjske hribe, da so nam Mozirčanom kazali, kako je narodno življenje v trgu, koji je še pred kratkim veljal kot nemška trdnjava, kako se pri njih goji narodna godba, narodna pesem. Prihiteli so, njim na čelu narodni župan, predsednik čitalnice, pevci, tamburaši, odlične dame, in mi Mozirjani — pozdravili smo jih kakor brata brata pozdravi? — ne, prišli so došleci, kakor da ne bi bili dobro došli. Trg je bil prazen, le tu in tam je kak radovednež pri zaprtem oknu opazoval došle goste. Ne župana, ne predsednika narodne čitalnice ali „Mozirskega Sokola“ ni bilo, da bi došlece z bratskimi besedami pozdravil, še našega zdravnika, od kojega smo zaman pričakovali iniciativo za pravi razvoj narodnega socialnega življenja, ni bilo blizu.

Tako so se izletniki tiho prav nič moteni po živio-klicih, pripeljali pred hotel Tribuč, kjer jih je hišni gospodar in znana narodna rodbina Lipoldova s staroslovansko srčnostjo pozdravila, kar je došlecem kazalo, da živijo še v narodnem gostoljubnem trgu Mozirje.

Govori se sicer, da se je zoper udeležbo pri sprejemu izletnikov intrigiralo, da se je tujim letoviščarjem naravnost reklo, izlet slovenske čitalnice iz Šoštanja v slovenski trg Mozirje bode politična panslavistična demonstracija, naj se nikar ne udeleža od gostov prirejenega koncerta, a mi tega vendar nečemo verjeti, akoravno je nas nenavzočnost jako odlične rodbine čudno zbudila.

Videla se je sicer marsikateremu znancu bolest zaradi prečudnega sprejema od strani poklicanih krogov z obraza, a dobra volja je takoj prevladala, ko smo domačini, ko so naši mili gosti bili izvrstno postreženi in pogoščeni v novem narodnem hotelu g. Srečkota Tribuča.

Čez malo časa zaigrali so čili tamburaši, zapeli so pevci in pevke iz Šaleške doline, ter se je razvilo res narodno življenje, in nič ni kazalo na zunaj, da imamo v trgu dve narodni stranki, kojih pa ne loči politično strankarstvo, ampak zgolj osebnosti.

Po koncertu šele nazdravil je ravno došli g. Ivan Lipold v imenu domačinov gostom, na kar se je predsednik Šaleške čitalnice dr. Chloupek iz Velenja zahvalil.

Ob 9. uri zapustili so nas gosti. Upamo vender, da jim ostane izlet v dobrem spominu, in da nam ne zamerijo, če poklicani niso vedeli, da se domači prepričali na klin, ako je treba milega gosta pozdraviti, saj so se dobro zabavali, za kar so skrbeli sicer sami, med tem ko so se nekateri novodošli domačini odlikovali le s kritiko, kakor da bi imeli pred seboj narodno godbo, ne pa diletante, koje vodi cvet inteligence iz golega veselja do stvari.

Iz selške doline, 29. julija. V Selcih razpisano službo ponočnega čuvaja bi rad dobil Ludvik Potočnik, sedaj blapec v Sp. Ljuši. Svojo cifrasto ponižno prošnjo podpira takole: 1. Podpisanec je predsedal v Loki že 6 dni na grajščini tudi ponoči. 2. Navajen ponočne službe je pomočeval nepretrogoma dolgo časa. Skušnjo je napravil neko hladno pomladno noč, ko ga je neki drugi ponočni vavovalec — v koritu prav dobro opral. 3. Postal je kmalu nato (čez par tednov) ud Marijine družbe v Selcih. Podpisanec upa, da mu prečastiti ljubitelj nočnega miru v Selcih podari razpisano službo. Obljubljuje, da jo bode vestno opravljal po vseh nunskih, svedrskih in žlindrovskih pravilih. Mašil bode usta naprednim pevcem, vsako uro ponoči se bode šel ponižno priklonit pred „Katoliški dom“, pred župnišče in kaplanijo. Če bode kaka „lata“ postavljena pri župnišču, bode jo v krščanskem usmiljenju preložil na sosedno hišo — župana ali „bralnega društva“. Sploh bode izvrševal vso službo ponočnega čuvaja na pravi katoliški podlagi. S tem sklene svojo ponižno prošnjo. — Zajedno s to prošnjo došlo je še več drugih, ki so vse precej tej podobne. Večina prosilcev se odlikuje po „katoliški podlagi“. Sloné pa vse na pijančevanju, pretepanju, surovosti, nevednosti in — „deviški“ pobožnosti.

Ljudsko štetje v Ljubljani.

(Dalje.)

Razlika med posameznimi oddelki in v istih oddelkih med obema štetjema je pa vendarle precejšnja. Omenljiva sta posebnost: visoki odstotek tretjega in posebno nizki odstotek 6. oddelka in pa nazadovanje v 5. oddelku.

Nenavadno niski odstotek 6. oddelka si razložimo, če pomislimo, da je bil ta oddelk šele ravnokar vtelovljen in da zavzema deželna bolnica, koje stanovniki so večinoma Neljubljancanji, petino prebivalstva tega oddelka.

Razdelitev po spolu v tej kategoriji ne podaja nič novega. Omenljivo je, da ženstvo prevladuje numerično tudi v 1. oddelku, kjer je sicer v obče moštvo številno močnejše, to pa zategadelj, ker ono moštvo tega oddelka, ki v obče provzroča večje število med ženstvo (prisilna delavnica in semenišče) z malimi izjemami v Ljubljani nima svojega domovinstva.

Večina ljubljanskega prebivalstva ima svojo domovinsko pravico na Kranjskem izven Ljubljane. Kranjcev — Neljubljancanov je bilo l. 1890 — 16173 ali 57.1%, vsega prebivalstva, l. 1900 jih je bilo pa 19210 ali 56.6%, torej relativno za spoznanje manj.

Glede razdelitve Kranjcev sicer po spolu v Ljubljani sploh in pa posameznih mestnih oddelkih, velja isto, kar se je povdarjalo že zgoraj glede Ljubljancanov. Povsod tudi v prvem mestnem oddelku je ženstvo v večini s 55—60% napram moštvu s 40—45%. Med letoma 1890 in 1900 ni bistvene razlike.

Avstrijcev sicer je bilo in je tudi sedaj manj nego Ljubljancanov, in sicer pred 10 leti 3836 ali 13.5% vsega prebivalstva, zdaj pa 4993 ali 14.7%. Število je torej neznatno narastlo. Razlika med posameznimi oddelki je bila že pred 10. leti precejšnja in je postala v novejšem času še večja. 5. oddelk jih je štel le 42 ali 2.9%, četrti pa 1366 ali 17.6% vsega prebivalstva, prvi 15.3%, drugi 9.5%, tretji 13.8% vsega prebivalstva. Zdaj jih pa šteje 5. okraj 35 ali le 2.1% vsega prebivalstva, četrti pa 1642 ali celo 19.1%, prvi 15.2%, drugi 11.4%, tretji 17.6% in šesti 14.9%. Vsi oddelki so torej narastli, le prvi je ostal enak, 5. je pa nazadoval.

Kot pri Ljubljancanih in Kranjcih sicer, prevladuje tudi pri Avstrijcih sicer numerično povsod ženstvo. Le 1. oddelk dela izjemo, kjer je bilo prej 399 ali 64.9% in je sedaj 426 ali 74.3% prebivalstva moškega spola.

Prav neznatno je bilo in je ostalo število ostalih prebivalcev, ki nimajo svojega domovinstva v Avstriji. V deželah ogrske krone je imelo svoje domovinstvo pred 10. leti 436 stanovnikov ali 1.5% zdaj je ima pa 554 ali 1.6% vsega prebivalstva.

Moštvo je prevladovalo v vseh razun 5. oddelka, zdaj pa prevladuje v obče sicer tudi posebej pa le v prvem, drugem in šestem oddelku, nazaduje v četrtem in petem, jednači pa v tretjem oddelku.

Bošnjakov in Hercegovcev je bilo pred desetimi leti čvetero: dvoje moških in 2 ženski, zdaj je pa 5 moških in nobena ženska; prej vsi v 4. mestnem oddelku, zdaj pa v vseh razun petega in šestega. Inozemcev sicer je bilo prej 314, zdaj jih je pa 315, povsod več moških kot žensk. Le v 6. oddelku je zdaj troje manj moških, kot žensk.

Za sedanje čase in razmere, v katerih se iz Kranjske prebivalstvo močno izseljuje v Ameriko in Nemčijo, kjer najde le mali del izseljencev svojo srečo in boljšo prihodnost, večina pa zabreže v še hujšo bedo, je za Ljubljano ugodno znamenje, da je število odsotnega prebivalstva v zadnjem času nazadovalo in sicer precej močno. Leta 1890 je bilo namreč 824 stanovnikov odsotnih in sicer; 454 stalno in 370 začasno; zdaj je pa odsotnih 548, in sicer 386 stalno, 162 pa začasno. Iz lahko umljivih razlogov je bilo in je tudi še sedaj število odsotnih moških večje od števila odsotnih ženskih prebivalcev. Leta 1890 je bilo iz Ljubljane odsotnih 530 moških in 294 ženskih, zdaj je pa odsotnih 343 moških in 205 ženskih prebivalcev. Med začasno odsotnim prebivalstvom se beleži večinoma dijaštvo, prebivajoče v Kranjskeji sicer, ali pa vsaj v sosednjih kronovinah na počitnicah. Vzrok stalni odsotnosti je pa vnanji zaslužek pri delu. Išče ga prebivalstvo nižjih slojev (kmetje in delavci). Le v 5. oddelku je odsotno prebivalstvo v zadnjem desetletju napredovalo in še to le pri moštvu. Beda na Barji (poplav in druge nezgode) je dovedla prebivalstvo do izseljevanja. Z Barja prebiva sedaj 13 gospodarjev v Ameriki, nekateri z vso družino.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. julija.

— **Osebnosti.** Deželni računski revident gosp. Vinko Vizjak je imenovan dež. računskim svetnikom. — Predsedstvo finančnega ravnateljstva je imeaovalo računskega praktika g. Maksa Bradaško računskim asistentom.

— **Županova zapriseba** se bo vršila kakor smo že včeraj poročali v soboto dne 3. avgusta. Vršila se bo letos v veliki dvorani „Mestnega doma“ in ne na magistratu, kakor druga leta, in sicer ob enajstih dopoldne.

— **Občinski svet** ima v petek, 2. avgusta ob šestih zvečer sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedstva in poročila o prošnjah za podelitev meščanskih podpor; o oddaji kanala na Miklošičevi cesti; o raznih popravah v šolskih poslopih; o dopisu C. Wagenführerjevega zastopnika v zadevi izvensočne poravnave; o načrtu in proračunu za gradnjo kanala od jubilejske ubožnice do Zaloške ceste; o razširjavi skladišča za premog pri električni centrali.

— **Občinske volitve v Cerknici.** Včeraj in predvčeršnjim so se vršile v Cerknici občinske volitve. Narodna napredna stranka je zmagała na celi črti!

— **Tržaški škof Šterk** je jako nevarno obolel. Ko so v Kopru Lahi škofa Šterka napadali — mej tem ko so kardinalu Missii delali ovacije — je to Šterka silno pretreslo. Šel je v Rogatec, od koder dohaja sedaj vest, da se je bati najhujšega.

— **Istrski deželni zbor** je imel predvčeršnjim sejo, katere pa se niso udeležili vsi laški poslanci. Odsotni laški poslanci so bili vročili deželnemu glavarju posebno izjavo, ki je bila v tej seji prečitana. V tej izjavi je rečeno, da tistih poslancev, ki so jo podpisali, ne bo v deželni zbor, in sicer radi tega ne, ker se je sklicanje deželnega zbora razglasilo v uradnih listih tudi v slovenskem in hrvatskem jeziku, kar kaže, da vlada priznava ravnopravnost slovenskega in hrvatskega jezika z italijanskim!! Zbornica je potem razpravljala o uredbi pravnih razmer istriških ljudskih učiteljev, a te razprave ni mogla dognati. Ko je začel govoriti Spinčič, je nastal na galeriji strahovit krik in vik, in tak ropot, da Spinčič ni mogel govoriti. Ker temu divjanju le ni bilo konca, je naposled dal deželni glavar galerijo izprazniti, na kar je zamogel Spinčič svoj govor končati. Razprava pa se ni dognala, kajti zbornica je postala nesklepčna, in je moral vsled tega glavar sejo zaključiti.

— **„Jedna nemška kavarna manj v Ljubljani“.** Pod tem zaglavjem je „Slovenec“ včeraj poročal o prodaji kavarne „Austria“, češ, ta kavarna je iz nemških rok dosedanjega lastnika g. M. Schmidta prešla v slovenske roke. Resnici na čast bodi povedano, da je gosp. M. Schmidt po rodu in mišljenju Ladinec, ne Nемец in podpira v Ljubljani izključno le slovenska društva, in to že več kakor 30 let, tako da bi ga pač lahko poznal tudi sicer vsegavedni „Slovenec“.

— **Uboj v Vevčah.** Dne 29. t. m. ob pol sedmi uri je v papirnici na Vevčah od krščanskih socialistov nahujskani delavec Fran Bukovec vulgo Kramar vdaril nočnega paznika Frana Remca s polenom tako po glavi, da ga je ubil. Nesrečnež je zapustil vdovo z dvema nedoraslimi otrokoma. Ali je tega kriva liberalna sodrga in njeno časopisje? Ne. To so sadovi krščanskega socializma, sadovi duhovniškega jeroštva nad ljudstvom in strupenega duhovniškega ščunjanja.

— **Napadi na dnevnem redu.** V noči od 27. na 28. t. m. je več ljudi ponoči napadlo tovarnarja Molinea iz Tržiča in njegovo sestro. Moline je ustrelil z revolverjem in s tem pregnal napadalce. Pozneje so ustavili tovarno s tem, da so odpeljali vodo, delavce, ki so škodo popravljali, pa obmetavali s kamni. Tovarnarja Glanzmanna je dva dni pozneje na cesti v Kranj napadel neki človek in ga hotel zaklati. Kakor znano, je ta politični ekraj skoz in skoz klerikalen. Slava katoliški vzgoji!

— **„Sokol“ ljubljanski izleti** dne 25. avgusta v Logatec, kjer se udeleži po večji deputaciji izleta „Idrijskega Sokola“, oziroma sestanka slovenskih Sokolov in nastopi tudi pri telovadbi z jedno vrsto. Dne 1. septembra bo celodnevni korporativni izlet v Sodražico. Tretji izlet

(popoludanski) boče 15. ali 22. septembra v Kamnik. Izlet na Bled se je odgodil na drugo leto. V mesecu septembru se priredi veselica z veliko javno telovadbo v „Narodnem domu“.

— **Izrebaní porotniki.** Za prihodnje zasedanje porotnega sodišča v Ljubljani, ki se začne 2. septembra, so bili izrebaní kot porotniki gg.: Andrej Černe, gostilničar in Ivan Češnovar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Karol Čeferin, trgovec v Postojini, Gašpar Čarman, posestnik v Škofji Loki, Viktor Dolenc, posestnik na Razdrtem, Alojzij Ferjančič, posestnik na Slapu, Valentin Golob, trgovec, Anton Gorše, posestnik in kantiner v Ljubljani, Fran Galle, grajščak v Bistri, Emil Janežič, davkar v pokoju in posestnik v Kamniku, Julij Kantz, trgovec in posestnik v Ljubljani, Gustav Kastner, trgovec, Anton Krapš, kavarar, Josip Lorbek, gostilničar, vsi v Ljubljani, Karol Lenče, posestnik na Lavroci, Karol Lavtižar, posestnik in pek v Kranjski gori, Fran Mayer, zlatar in posestnik v Ljubljani, Ivan Mesešnel, posestnik v Vipavi, Karol Pollak, tovarnar v Ljubljani, Ferd. Pollak, trgovec v Kranju, Alojzij Pavlin, posestnik na Brezju, Kajetan vitez Premerstein, posestnik na Jeličnem vrhu, Rajko Ranzinger, spediter, Ivan Schrey, posestnik in pek, Pavel Seemann, tovarnar, Lovro Šarc, posestnik in gostilničar, Ludovik Stricelj, posestnik in trgovec s premogom, vsi v Ljubljani, Fran Slanc, posestnik v Litiji, Fran Trdina, trgovec in posestnik, Ivan Tosti, gostilničar in posestnik, dr. Josip Waldherr, posestnik in lastnik instituta, Ludovik Widmayer, posestnik in trgovec, vsi v Ljubljani, Ivan Wurnik, posestnik in podobar v Radovljici, Josip Zimmermann, posestnik v Zagorju, Leopold Žnidaršič, posestnik in gostilničar v Spodnji Idriji in Jakob Žumer, posestnik v Gorjah. — Nadomestni porotniki so gg.: Josip Benigar, c. kr. višji poštni oficijal v pokoju, Fran Dovc, posestnik, Alojzij Džimsky, hranilnični uradnik, Štefan Franzot, gostilničar, Fran Hlebič, posestnik, Josip Javornik, posestnik, Mihael Kozak, mesar in posestnik, Ivan Krašovic, posestnik in Martin Rovšek, fotograf, vsi v Ljubljani.

— **Za izlet čeških kolesarjev v naše slovenske kraje** se je prvotno določeni program iz raznih ozirorv nekoliko predruščil ter je definitivno zdaj ta: V nedeljo, dne 11. avgusta t. l.: Odhod iz Prage ob 11. uri 35 min. dopoldne; prihod na Dunaj zvečer ob 7. uri 5 min. Tu je prijateljski sestanek z dunajskimi Čehi. V ponedeljek, dne 12. avgusta t. l.: Odhod z Dunaja ob 7. uri 45 min. zjutraj; prihod v Trbiž ob 5. uri 20 min. popoldne. Tu bi južinali. Iz Trbiža gredo v Žabnico, kjer puste kolesa, od tod na Višarje, kjer prenoče. V torek, dne 13. avgusta t. l.: Iz Višarj (zajutrak) čez Žabnico in Trbiž v Rabelj (drugi zajutrak), na Predil in nazaj čez Rabelj v Trbiž (obed), Belopeč do Klanjskih jezer (južina), od tam v Kranjsko goro (večerja in prenočišče). V sredo, dne 13. avgusta t. l.: Iz Kranjske gore (zajutrak) na Dovje, kjer pozdravijo župnika Aljaža, — Mojstrana (drugi zajutrak) v Bled (obed) — Vintgar-Bled (večerja in prenočišče). V četrtek, dne 15. avgusta t. l.: Bled (zajutrak) — Bohinj (drugi zajutrak) — s čolni po behinjskem jezeru — k Savici — obed v Bohinju, popoldne na Bled (večerja in prenočišče). V petek, dne 16. avgusta t. l.: Bled (zajutrak), Kranj (drugi zajutrak). Tu polože venec na grob Prešerna. — Jezersko (obed). V češko kočó na Grin-tovcu. Prenočišče deloma v kočí, deloma na Jezerskem. V soboto, dne 17. avgusta t. l.: Jezersko (zajutrak), Kranj-Medvode (drugi zajutrak), Ljubljana (obed in prenočišče). V nedeljo, dne 18. avgusta t. l.: Izlet v postojinsko jamo. Naloga nas Slovensev je, da priredimo svojim severnim bratom časten vsprejem. Zato se nađejamo, da bo ljudstvo Čeha povsod navdušeno sprejemalo; slovenske kolesarje pa pozivljemo tem potom, da gredo izletnikom mnogoštevilno nasproti ter jih spremljajo. Zlasti dne 18. avgusta, ko je nedelja, pričakujemo, da se pridruži Čehom veliko število naših kolesarjev, zato tudi namerava zveza slovenskih kolesarjev prirediti isti dan velik zvezni izlet v Postojino.

— **Otvoritev nove planinske kočó.** Z Begunjsice se nam piše: Tacega obiska, kakoršen je bil dne 28. t. m., se Begunjsica nikdar ni doživela in se ga tudi nađejala ni. Tam v zakotji za Stolum in Dobrčo na koncu lepe doline Drage samevala je, zapuščena od vse turistiške družbe, dokler

jo ni radovljiška podružnica „Slov. planinskega društva“ izvešla v ospredje, razglasiši, da se nahaja sedaj tudi na tej gori, prvi v Karavankah, slovenska planinska kočó. Prejela jo je v dar od begunjske rojakinje, gospe Soukupove in jo opravila z vsem potrebnim, tako da prenoči sedaj v nji lahko 8 oseb. V kočí se nahaja tudi kuhinja, a v ospredji pa mala prijetna veranda. Koča stoji na Poljski planini, pri izvrstnem studencu in jo bodo vsled tega gotovo prav radi vporabljali letovičarji iz obližja, ki bi radi preživeli nekaj dnij na planinah. Malo nad kočó — pri rudniških jamah — imaš diven pogled na Blejsko jezero, na vso Gorenjsko, na zahodu ugle-daš Ampeške gore, na vzhodu Uskoke. Na koroško stran je razgled sicer nekoliko omejen, vendar imaš krasen pogled na prehoda Zelenico in Ljubelj in dalje na Kamniške planine. Kar pa Begunjsico najbolj diči je njena krasna in bujna flora. Že na predvečer zbralo se je lepo število izletnikov iz Radovljice in okolice, ter iz Ljubljane — skupaj krog 40 — v Tomčevi kočí, pri rudnikih ter v prostornem seniku na Planinci. Z ukanjem, s streli in petjem pozdravljali so se med seboj do pozne noči. Drugi dan pa jih zbudi najlepše jutro, kakoršnega si hribolazec le želeli more, in sleherni odkorakal je že pred peto uro, navdušen po lepem vremenu in osvežen po čistem osračju, kviško. Mej tem pa so se začeli zbirati jutranji izletniki pri kočí. Do enajste ure vrnili so se tudi že vsi, bogato s pečnicami in murkami ovenčani turisti in turistinje z vrha. Krasni spol je bil posebno dobro zastopan. Ko so bili zbrani vsi — blizu sto udeležencev — na znani strel vrhujočo se otvoritev. S primernim nagovorom proglasi načelnik radovljiške podružnice, g. H. Roblek, kočó za otvorojeno, spomnivši se vseh, ki so na ta ali oni način pripomogli do prilastitve te male, a nad vse prijazne in ljubko opravljene kočó, ali sploh skrbeli kaj za njeno uredbo. Trikratni Slava pa je zaklical darovateljci. V imenu podružnice toplo pozdravi vse v tako obilnem številu došle člene in goste imenoma: jako dobro zastopan odbor osrednjega društva s podpredsednikom drom. Tominšekom na čelu, zastopnika češke podružnice, g. prof. Prusika, žiljske podružnice zastopnika, g. prof. Apiha, zastopstvo „Planinskega Sokoliča“ (5 odposlancev), res lepi venec dam, ki so bile posebno dobro zastopane, in domačine. Gospod dr. Tominšek odzdravi v jednatih besedah radovljiški podružnici „Slov. planinskega društva“, povdarja požrtvovalno in neumorno delovanje te podružnice in neprecenljive zasluge, katere ima podružnični načelnik gospod H. Roblek, in ji čestita k novi pridobitvi, gospod nadučitelj Zavrl iz Begunj pa zahvali v imenu domačinov „Slov. planinskemu društvu“, ker je z novo kočó obrnilo tok tujcev tudi v krasno begunjsko okolico. Gospod profesor Prusik, živahno pozdravljen povdarjal je zasluge slov. plan. društva za promet tujcev zlasti za zbližanje Slovencev s Čehi ter opozarjal na kolonije čeških letovičarjev na Bledu in na Jezerskem, ki so vsi prišli po prizadevanjih češke podr. slov. planinskega društva v naše kraje. Pred blagoslovljenjem povzame še kratko besedo pref. g. dr. Gruđen ter izvrši obred na kar zapojo čvrsti begunjski pevci tri lepe zборе in novi streli napovedo odhod v dolino. Na senčnatem vrtu g. Aysenikove restavracije, v Begunjah, bil je odpočitek kaj sladak. Zlasti se ob tako dobri postrežbi. Gospodu Ayseniku naše polno priznanje! Piece de resistance obširnega programa pa je bil koncert blejskega pevskega društva na vrtu gospoda Sturma v Poljčah v prid radovljiški podružnici slov. plan. društva. Združile sta se pri tem koncertu atrakcija znamenitega mojstrsko izšolanega blejskega zbora z simpatijami slov. planinskega društva. Od tod tudi tako ogromna udeležba. Gospod restavrater Mihil pripravil je prostora za 300 ljudi, kateri pa so bili že ob začetku koncerta zasedeni, a ves čas do odhoda ljubljanskih gostov ob 6 uri popoldan spravliali so skupaj novih miz in stolov. Če je to res, kar smo čuli, da ima ta z z vso požrtvovalnostjo g. nadučitelja in drugih blejskih rodoljubov vzdržani zbor, ki je najmočnejša obrana proti potujčenju Bleda svojega nasprotnika v župnišču potem neha vsaka vera do narodnostnega čuta tacega človeka. Obilni aplavz za

vsako točko, bodi gospodu nadučitelju v bodrilo k nadaljnjemu krepkemu vstrajanju za sveto našo narodno stvar. — Če še omenimo, da je bila češka kolonija letovičarjev iz Bleda polnoštevilno zastopana, da je marljivi gospod gostilničar Mihil, kljub nepričakovani udeležbi zadovoljil vse, da je radovljiška godba pred in po koncertu vdarila nekatere prijetno slovenske komade, da se je izcimil konečno še mal improviziran ples, povedali smo v velikem obrisu vse, podrobnih utisov pa in spominov katerih je odnesel gotovo vsak udeleženec nebroj seboj ni mogoče tu opisati. Obča želja s strani planincev pa je bila, da bi se vse, prav vse planinske veselice vedno tako lepo izvršile.

— **Štrajk v Sentjanžu** je poravnán in končan ter so delavci šti zopet na delo.

— **Velik štrajk v Nabrežini.** Pred nekaj dnevi je v Nabrežini nastal štrajk v kamnolomih poslujočih delavcev. Prvotno je štrajkalo kacic 500 delavcev, zdaj pa so se jim pridružili še drugi, tako da sedaj vsi štrajkajo. Vseh štrajkujočih je nad 1000. Okrajni glavar sežanski je prišel sam v Nabrežino posredovat mej delavci in delodajalci, a doslej ni dosegel uspeha.

— **Samomor.** Poštni kontrolor v Pulju gosp. Leb, rodom Ljubljčan, ki je tudi dolgo let v Ljubljani služboval, se je včeraj vstrelil v Pulju. Vzrok ni znan.

— **Nezgoda na železnici.** Včeraj dopoldne je na postaji na Zidanam mostu ponesrečil železniški uslužbenec Ferdinand Fritz. Stal je na deski pri stroju, ko je drugi vlak pripeljal mimo. Stroj ga je zadel ob strani in potegnil za seboj. Odtrgalo mu je levo roko in zdrobilo obe nogi. Prepeljali so ga v Ljubljano, a še predno so ga dali v bolnico je umrl.

— **Na tla podrl je neki kolesar** na Vodnikovem trgu služkinjo Marijo Mulicero.

* **Vročina na Dunaju.** Tudi na Dunaju vlada huda vročina in suša. Temperatura iznaša zjutraj v senci 20.4 stopinje Celzija, opoldan pa 31.5 stopinj. Najbolj trpe radi vročine postrežčki, fíjakerji, zlasti pa vsi oni, ki imajo opravka pri omnibusih in tramvajih ter se morajo ves dan na solncu paliti. Neki fíjaker se je vsled vročine nakrat onesvestil ter padel z voza, pri čemer je bil smrtno nevarno ranjen. Mnogo jih je že zbolelo radi strašne vročine, katere je vedno jednaka.

* **Hčeri je vzela moža.** V madžarskem kopališču Lucski, kamor zahajajo navadno ženske, je došel nedavno trgovec Ladislav Banyasz s svojo mlađo, jedva poročeno ženo in s svojo taščo, še dosti lepo žensko. Žena, mož in tašča so se zabavali izvrstno ter bili vedno najboljše volje. Neka dne se je mlada gospa kopala, med tem sta pa pobegnili z vlakom njen mož in njena mati, ki je pustila hčerki pismo, v katerem jo prosi odpuščenja, češ, da brez njenega moža ne more živeti. Mlada gospa je obupana, ker ne more sedaj niti k soprogu niti k materi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 31. julija. Cesar je z lastnoročnim pismom podadmiralu Montecuccoliju izrekel avstrijski eskadri, ki je bila v vzhodni Aziji svoje priznanje.

Budimpešta 31. julija. Bivši justični minister in predsednik poslanske zbornice Dezider Szilagy je nagloma umrl. Včeraj popoldne je prišel iz Karlovih varov domov. Po večerji je poslal po najnovejše časopise, potem pa šel v svojo spalnico, kjer so ga davi na pol oblečenega našli mrtvega.

Beligrad 31. julija. Ker je sultan na mesto odstavljenega Dianil-beja določil vojnega zapovednika Adian-pašo mutaserifom v Pristini, so arnavti vpri-zoril revolto. Adian-paša je moral pred Arnavti pobegniti v Skoplje.

Petrograd 31. julija. „Svət“ pravi, da je nemški carinski tarif smrt trozveze, in da je novo grupiranje evropskih velesil neizogibno.

Bruselj 31. julija. Včerajšnje sejo poslanske zbornice so socialni demokratje z obstrukcijo onemogočili.

London 31. julija. Kitchener poroča, da so generali Gilbert, Hamilton, Bonee Hamilton in Walker na raznih krajih porazili manjše burske oddelke.

Darila.

Upravištvu našega lista pošlali:
Za družbo av. Cirila in Metoda. Neim-
novanka v gostilni pri Rasbergerju plačala kazen
50 h. — Živela!

Za Prešernov spomenik. Gosp. Franc Dol-
ničar v Trbovljah nabrabo svoto 5 K 60 vin., ob
prilici obiska gosp. župnika Bajca iz Amerike v
svoji gostilni. — Živel!

Gospodu Juliju Schaumannu, lekarnarju v Stockerau.

Poslužujem se Vaše želodčne soli že več
let z najboljšim uspehom. Dobival se isto doslej
iz Lipskega, nameravam pa jo odslej dobivati
neposredno in Vas torej prosim, da mi takoj po-
šljete s pošttnim povzetjem 12 škatljic.

Z velespoštovanjem

(2517—5) a **Louis Niquet.**

Berolin, Oranienstrasse 107.

Dobiva se pri izdelovalcu, dežel-
nem lekarnarju, Juliju Schaumannu
v Stockerau, dalje v vseh renomiranih le-
karnah tu in iz tujstva. Cena 75 kr. za škatljico,
najmanj se pošiljati 2 škatljici.

Zahvala.

Slavno pevsko društvo „Slavec“ priredilo
je dobrodelno slavnost v korist ponesrečenim po-
gorelcem. Prejeli smo prelepi dar 433 K 90 h za
ponesrečeno Gorenjo vas.

Podpisani pomožni odbor se slav. društvu
„Slavec“ tem potom v imenu ponesrečenecv kar
najtopleje zahvaljuje.

Pomožni odbor Gorenja vas

dne 30. julija 1901.

Fr. Jelovčan

zapisnikar.

Matej Pintar

načelnik.

**Venceel Paleček. Simon Seljak. Grga
Dolinar.**

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. julija: Anton Burger, davčnega kon-
trolorja sin, 5 let, Erjavčeva c. št. 4, vnetje
črev. — Ivanka Sonč, voznikova hči, 3 mesece,
Cerkvena ulica št. 25, želodčni in črevesni katar.
— Mirko pl. Strenkowski, učenec, 10 let, vnetje
možganske mreže.

V deželni bolnici:

Dne 22. julija: Jožef Jeras, dninar, 47 let,
jetika. — Ivan Wallisch, kaznenec, 37 let, že-
lodčni katar.

Dne 23. julija: Alojzij Planinšek, posestnik,
32 let, prisad. — Martin Lajh, zidar, 57 let,
vnetje črev.

Dne 24. julija: Antonija Muzlovič, sodarjeva
hči, 4½ leta, davica. — Josip Zajc, gostac, 70 let,
ostarelost.

Dne 25. julija: Matija Gogala, graščinski
uradnik, 45 let, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806,2 m. Srednji tlač 738,0 mm.

Julij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v C.	Vetrovi	Nebo	Močina v 14 urah
30	9. zvečer	738,6	21,2	brezvetr.	jasno	00 mm
31	7. jutraj	739,5	17,7	sl. jug	oblačno	00 mm
	2. popol.	736,9	28,5	sl. sever	jasno	00 mm

Srednja včerajšnja temperatura 22,4°, no-
male: 19,8°.

Dunajska borza

dne 31. julija 1901.

Skupni državni dolg v notah	99,05
Skupni državni dolg v srebru	98,95
Avstrijska zlata renta	118,40
Avstrijska kronaka renta 4%	95,70
Ogrska zlata renta 4%	118,45
Ogrska kronaka renta 4%	92,95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1855 —
Kreditne delnice	639,50
London vista	239,50
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117,22½
80 mark	23,46
80 frankov	19,02
Italijanski bankovci	91 —
C. kr. cekini	11,31

Potrtega srca javljamo vsem prija-
teljem in sorodnikom pretužno vest, da
je Bogu vsemogočnemu dopadlo, pokli-
cati s tega sveta našo iskreno ljubljeno,
jedino hčerko

Anico

katera je dne 30. julija 1901 po kratki
in mučni bolezni, v 3. letu svoje dobe,
sladko v Gospodu zaspala.

V Podčbradeh, 30. julija 1901.

J. V. Hráský

rektor češkega tehn. vseučilišča v Pragi

oče.

Marija Hráský

mati.

(1618)

Mesto posebnih oznanil.

Zahvala.

Vsem dragim prijateljem in znan-
cem, kateri so se nas ob smrti nepozab-
nega gospoda

Josipa Kogej-a

tako ljubeznivo spominjali, osobito onim,
ki so spremili pokojnika do groba, bodi
iskrena zahvala.

(1619)

Rodbina Kogej-Kopše.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih sta-
rišev, se sprejme v trgovino z manufak-
turnim blagom pri

J. Šket-u v Ilir. Bistrici.

Išče se stanovanje

za november za 2 osebi, najemnina 800 do
960 kron. — Ponudbe pod imenom „Hren“
poste restante Ljubljana.

(1616—1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

**Odhod iz Ljubljane j. k. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec,
Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove
vare, Karlove vare, Prago, Lipako, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Priloh v Ljubljano juž. kol. Proga
iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipskega, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregeca, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selthal,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 35 m
zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in
Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Lju-
bljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7.
uri 23 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Priloh v Lju-
bljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob
6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Sloveči profe-
sorji zdravilstva in
zdravniki priporo-
čajo

Želodčno *
*** tinkturo**
lekarnarja Piccoli
v Ljubljani

dvornega založnika
Nj. Svetosti papeža

Razpošilja se proti povzetju v škatljicah po
II. 12 in več steklenicah. (1368-39)

kot **želodec**
krepčujoče
in **tek vzbujajoče**, dalje
kot **prebav-**
ljenje in te-
lesno od-
prje pospe-
šujoče sredstvo
posebno onim,
ki trpé na na-
vadnem
telesnem
zaprteju.

Ljubljana, 5. maja 1901.

Spoštovani gosp. G. Skrbčič!

Prva hrvatska tovarna žaluzij, rolet,
lesenih in železnih kapk in kartonaž.

Naznanjam Vam, da sva jaz in moj
sosed s žaluzijami in roletmi prav za-
dovoljna.

Mera je natančno dobro zadeta.

S spoštovanjem

Anton Bervar

(1595—4) v Ljubljani, Vodovodna cesta.

Učenca

za trgovino z železom sprejme (1603—2)

A. Casagrande v Ajdovščini.

Poštna upraviteljica

se sprejme takoj pri nekem pošt-
nem uradu na Štajerskem.

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

(1621—1)

Opr. št. Firm. 167.

Posam. II. 56/1.

Razglas.

Pri c. kr. dež. kot trgovinski sodnji v
Ljubljani se je izvršil vpis tveške Janko Popovič,
trgovina z mešanim blagom v Cirknici in Janko
Popovič, trgovca v Cirknici kot imetelja te tveške
v register za posamezne tveške.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani,
oddelek III., dne 26. julija 1901. (1615)

Jesih.

Naravni, iz alkohola napravljeni, za-
vreti kis, brez primesi nevarne in neprijeten
okus imejoče ocetove kisline, se dobiva pri

J. J. Kantz-u

(1579—2)

v Ljubljani, Rimska cesta šte. 16.

Za odvetniško pisarno na deželi
se vsprejme takoj

pisar z lepo pisavo

obeh deželnih jezikov zmožen, najbolje kak
umirovljeni sodni manipulant ali nižji urad-
nik ter v odvetniški stroki izvežbani mun-
dant. Plača po dogovoru. (1612—2)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Sir. Mlekarska in sirarska zadruga logaška

priporoča p. n. trgovcem svoje sire v
štirih kvalitetah s ceno 60 h do
K 1:30 za kg. (1617—1)

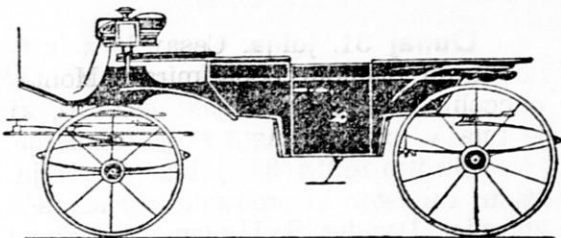
Hiša „Gostilna Triglav“ v Lescah

je na prodaj, ali pa se sprejme

gostilničar

kateri je v tem strokovnjak. — Več se izve pri (1622—1)

Adolfu Hauptmann-u v Ljubljani.

Domači izdelki.

Zalogo vsake vrste solidno izdelanih

VOZOV,

bodisi koloselnov ali najmodernejših kočij,
priporočam najtopleje. Cenike pošiljam na
zahtevo.

Franco Visjan

izdelovalec vozov.

Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

(1535-4)

Najlepši lesk na perilo

se zajamči tudi nevažen rok po jako priprosti uporabi svetovno
znanega

američanskega skroba na lesk

Fritz Schulz jun., Act.-Ges.

Lipso in Heb (Eger).

Le pristen, če ima vsak zavoj poleg stoječi Globus (varstveno znamko).
Cena zavoj 24 vin.; na prodaj v večini specerijskih in drogerijskih
trgovin in prodajalnic mila. II. 3 (996—4)

Najnovejšo odlikovanje:
Zlata svetinja
Svetovna razstava Pariz 1900.

Prva **PREMIER** znamka

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Angleško)

Heb (Eger) in Dunaj, VI.
(Češko). Windmühlgasse 38.

Zastopnik:
Fr. Čuden, trgovina s kolesi, v Ljubljani.

Prva **PREMIER** znamka

Za pomladno in poletno dōbo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko
zalogo potrebščin za stavbe: portland in roman cement, železo za vezi, storje,
traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodo-
vode, štedilnike (Sparherde). (428—24)

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane
močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe
za gnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.
Nagrobne krize, vilite kotle, jeklo za svedre, tehnlce in uteže, kakor
veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.